

3. ועדה מיוחדת לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

5.1.2020

לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה ושר הבריאות

בענין:

הקובל: פרופ' איתמר גרוטו המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ע"י ב"ב עוה"ד לילך
מהדור, ב"כ הקובל

הקובל

נגד

הנקבל: ד"ר מיכאל זרחה, רופא שיניים מורשה, [REDACTED] ע"י ב"ב עוה"ד
שלמה יוספזון

הנקבל

דין וחשבון לפי סעיף 48 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש],
התשל"ט-1979

1. **הקובלנה –**

1.1. ביום 10.6.2018 הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, קובלנה כנגד הנקבל ד"ר מיכאל
זרחה, רופא שיניים מורשה, [REDACTED] (להלן – **הנקבל**).

כתב הקובלנה תוקן פעמיים, תחילה בנוסח שמיום 5.12.2018 ולאחר מכן ביום
26.12.2018.

1.2. בקובלנה, כנוסחה לאחר שתוקנה כאמור, נטען כי הנקבל גילה התנהגות שאינה הולמת
מורשה לריפוי שיניים, כאמור בסעיפים 1345 ו- 445 לפקודת רופאי השיניים [נוסח
חדש], התשל"ט-1979 (להלן – **הפקודה**), בכך ש:

(א) פרסם פרסום מטעה ושגוי בניגוד לתקנה 8 לתקנות רופאי שיניים, התשל"ט-1978
(להלן – **תקנות רופאי השיניים**), וכן פרסום בניגוד לתקנה 2 לתקנות רופאי השיניים
(פרסומת אסורה), תשס"ט-2009 (להלן – **תקנות הפרסומת**);

(ב) הפר באופן שיטתי את הוראות הפקודה בנוגע לשילוט במרפאתו, וכן גם לעניין
פרסום בחוצות ופרסום ברשת האינטרנט.

(ג) הפעיל מרפאת תאגיד ללא רישיון.

(ד) התבטא בצורה שאינה ראויה כלפי רופא שיניים המשמש כנציג משרד הבריאות;

2. הוועדה והדיון בקובלנה -

(א) אנו הח"מ, מונינו על ידך להיות ועדה שתדון בקובלנה, לפי הוראות סעיף 47 לפקודה (להלן – הוועדה).

(ב) הדיון בקובלנה התקיים בימים 19.11.2018; 26.12.2018; ו- 28.1.2019 בנוכחות הנקבל ובאי כח הצדדים. סיכומי טענות הצדדים, לעניין ההרשעה, הוגשו בכתב. סיכומי ב"כ הקובל התקבלו ביום 10.4.2019 וסיכומי ב"כ הנקבל התקבלו ביום 28.5.2019.

ביום 31.7.2019 ניתנה החלטת ביניים המצ"ב.

טיעוני הצדדים לעניין אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין, נשמעו בדיון שהתקיים ביום 25.11.2019.

3. החלטת ביניים -

בהחלטת ביניים, שניתנה כאמור ביום 31.7.2019, מצאנו כי:

(1) אין מקום להרשיע את הנקבל בעבירות המשמעת שיוחסו לו בקובלנה בעניין הפעלת מרפאת תאגיד ללא רישיון, ובעניין התבטאות שאינה הולמת;

(2) הנקבל נהג בדרך שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים והתמיד להפר את הוראות הפקודה, כאמור בסעיפים 145(1) ו- 45(4) לפקודה, בכך שפרסם, בשלטים ובאתרי אינטרנט, פרסומת בניגוד להוראות הפקודה, להוראות תקנה 2 לתקנות הפרסומת ולהוראות תקנה 8 לתקנות רופאי השיניים.

המדובר בשלושה שלטי חוצות ובשלט נוסף שהוצב על הקיר החיצוני של בניין המרכז המסחרי שבו מצויה מרפאת הנקבל בחולון (להלן – השלטים) וכן בשתי "כתבות" שאחת מהן הופיעה באתר "The Marker" והשנייה באתר "WALLA" (להלן: הכתבות באתרים). השלטים והכתבות באתרים ייקראו להלן – הפרסומים).

4. טיעוני הצדדים לעניין אמצעי המשמעת -

(א) טיעוני ב"כ הקובל -

ב"כ הקובל טענה כי בנסיבות העניין אמצעי המשמעת הראוי יהא בהתליית רישונו של הנקבל לעסוק בריפוי שיניים למשך חודשיים.

ב"כ הקובל טענה כי הנקבל זלזל בהוראות הפקודה והתקנות שלפיה זופע בכבוד המקצוע. זאת הואיל ובפרסומים של הנקבל היה כדי להטעות את הציבור, מה גם שלמרות ששרד הבריאות דרש מהנקבל להסיר את כל השלטים האסורים עוד בתחילת שנת 2017, הוא לא עשה כן אלא בהדרגה לאחר פניות חוזרות ונשנות, כשהשלט האחרון הוסר רק בחלוף למעלה משנה, מאז שנדרש לעשות כן לראשונה.

ב"כ הקובל עמדה על מטרתו של הדין המשמעתי וכן על השיקולים העומדים במרכזו של ההליך המשמעתי, כשהיא מפנה לאמור בפסקי הדין בעניין סבין¹ ובעניין ליבוי² לאור.

לעניין אמצעי המשמעת שראוי לנקוט בו, הפנתה ב"כ הקובל לצווים שניתנו בקשר לפרסומים אסורים של שלושה רופאי שיניים: מרק לוי, עודד רודניצקי ומישל מואזי חדד. ב"כ הקובל טענה כי בהמלצה על תקופת ההתליה האמורה, הובא בחשבון שבתקדימים האמורים התקיימו נסיבות שונות מאלה שבמקרה זה, כמו גם עברו הנקי של הנקבל וכן העובדה שבסופו של דבר הפרסומים האסורים הוסרו, למעט הכתבה שבאתר "WALLA".

(ב) טיעוני ב"כ הנקבל -

¹ ע"א 50/51 ד"ר אדגר סבין נ' שר הבריאות, פדי מז, 27.

² ע"א 10979 / 04 ד"ר ליבוי ליאור נ' שר הבריאות, פדי נט (6), 357.

בי"כ הנקבל טען כי בגסיבות העניין אין מקום להתלות את רישיונו של הנקבל וכי לכל היותר עשויה להיות רלבנטית, נזיפה או התראה.

על אף האמור בהחלטת הביניים בכל הקשור לכתבות באתרים, חזר בי"כ הנקבל וטען שאין להרשיע את הנקבל בעבירת משמעת בעניין זה, כשהוא מסתמך על האמור בפסק דינו של חשופט זילברטל בעמוד 9 לפסק הדין בעניין שטיירמן, שם נאמר: "אגב נראה כי הכיתוב על דלת המדפאה, על-פי מהותו ומסדו, אינו בגדר פרסומת; אם כי שאלה זו לא הונדעה, ואין בהגדרת המונח "פרסומת" בתקנות כדי להבהיר את מצב הדברים, בהיוחה הגדרה המתמצת באמירה לפיה "כתבת חדמית" היא בגדר פרסומת בעוד ש"כתבה, סאמר או ידיעה עיתונאית" אינם פרסומת". בי"כ הנקבל טען שהאמור בהחלטת הביניים לפיו יש להרשיע את הנקבל בעבירת משמעת בקשר לכתבות באתרים, עומד בניגוד להחלטת בית המשפט העליון בפסק הדין בעניין שטיירמן האמור לעיל. זאת לטענתו, הואיל והכתבות באתרים אינן "מודעת תדמית" כהגדרתה בתקנה 1 לתקנות הפרסומת, הבאה בגדרה של "פרסומת" כהגדרתה בתקנה האמורה, אלא מאמר, כתבה, או ידיעה עיתונאית אשר אינם באים בגדרה של פרסומת, כהגדרתה בתקנה 1 שבתקנות הפרסומת.

בי"כ הנקבל חוסיף כי אין לומר שהנקבל התמיד להפר את הוראות הפקודה, בכל הנוגע לכתבות באתרים. זאת הואיל ומדובר בכתבות שפורסמו לפני כחמש שנים. עוד טען בי"כ הנקבל כי הנקבל פנה לאתר WALLA בבקשה להסיר את הכתבה שפורסמה בו וכי לא ידוע לו שהיא לא הוסרה מהאתר.

לגבי השלטים טען בי"כ הנקבל, כי כאשר הנקבל הזמין את השלטים הוא לא הכיר את ההוראות שבחוק ובתקנות בקשר למותר ולאסור לגבי שלטים וכי הוא פעל להסיר כל אחד מהשלטים מיד לאחר שהבין שמשד הבראות מתכוון בדרישותיו להסיר את אותו שלט.

בי"כ הנקבל חזר גם על טענתו בדבר אכיפה בררנית, כשהוא שב ומתייחס לכך שפרסומים של קופות החולים מהווים אף הם הפרה של הוראות תקנות הפרסומת ולטענתו במקרים אלה לא ננקטו צעדים משמעותיים.

עוד טען בי"כ הנקבל כי לאור טענתו לפיה אין להרשיע את הנקבל בכל הקשור לכתבות באתרים, ולפיכך מדובר אך בשלטים שגם הוסרו, אין גם מקום להתלות את רישיונו של הנקבל לתקופה כלשהי, הואיל ולטענתו אין תקדים להתלית רישיון עקב הצבת שלטים אסורים, מה גם שלטענתו כל אחד מהשלטים הוסר מיד לאחר שהנקבל הבין שהוא נדרש להסירו.

בי"כ הנקבל טען שבגסיבות העניין, לרבות העובדה שלא נמצא לנכון להרשיע את הנקבל בכמחצית הטענות שבקובלנה, אין סיבה לפגוע בהכנסתו של הנקבל, מה גם שברור שלהבא הנקבל לא יפר עוד הוראה כלשהי.

בי"כ הנקבל חוסיף שהנקבל הוא "מלח הארץ", כי הוא פועל כרופא שיניים במשך 25 שנים ללא רבב, כשהוא גם מרצה ומדריך בנושא השתלות שיניים. לטענת בי"כ הנקבל לא מדובר בעברין אלא באדם שומר חוק, שהזמין שלטים דומים לשלטים של רופאי שיניים אחרים שהיו אז באותו אזור.

5. דיון והמלצה -

(א) בי"כ הנקבל טען כאמור כי האמור בהחלטת הביניים בעניין הכתבות באתרים עומד בניגוד לאמור בפסק הדין שטיירמן המוזכר לעיל, כי: "כתבת חדמית" היא בגדר פרסומת בעוד שכתבה, מאמר או ידיעה עיתונאית אינם פרסומת.

זאת כשהוא חוזר על מה שטען, עוד בשלב שקדם להחלטת הביניים, כי הכתבות באתרים אינן "מאמר פרסומי", אלא מאמרים שבהם אך הוצגו השיטות הקיימות בתחום השתלות השיניים, שנכתבו בעקבות "ראיונות" שקיימו אתו עתונאים שפנו לנקבל בעניין זה. או כפי שבי"כ הנקבל טען עתה כי הכתבות באתרים הן "כתבה, מאמר או ידיעה עיתונאית", שאינם "פרסומת" כהגדרתה בתקנה 1 לתקנות הפרסומת.

כאמור בהחלטת הביניים, אנו סבורים שיש לדחות טענה זו של בי"כ הנקבל. הכתבות באתרים אמנם לבשו צורה העלולה להביא אדם סביר להניח שאינו פרסומת מה גם שלא צויין שם שבפרסומת מדובר, אלא שבפועל הכתבות באתרים לא היו אלא פרסומת לנקבל ולמרפאה שבבעלותו.

³ ע"א 2792/13 עמותת רופאי השיניים הערביים בישראל נ"ד נתן שטיירמן, 25.1.2014.

זה המקום להזכיר כי "מודעת תדמית" כהגדרתה בתקנה 1 לתקנות הפרסומות, הינה: "מודעת פרסומת העלולה להביא אדם סביר להניח כי אינה פרסומת" והיא באה בגדרה של "פרסומת" כהגדרתה בתקנה 1 האמורה. זאת בשונה מהאמור בסיפא להגדר "פרסומת" האמורה, כי: "לענין תקנות אלה, כתבה, מאמר או ידיעה שחונאית מכל סוג שהוא לא ייחשבו פרסומות".

(ב) באשר לאמצעי המשמעת שלדעתנו ראוי לנקוט בו בנסיבות עניין זה – הוראות פרק ז' שבפקודה אוסרות על רופא שניים לעשות פרסומת לעיסוקו שיש בה כדי להטעות, שיש בה משום פגיעה בכבוד המקצוע, או שיש בה משום פגיעה בציבור. בתקנות הפרסום נקבעו הוראות הקובעות מה היא פרסומת אסורה. רופא שיניים המפרסם את עיסוקו בניגוד להוראות אלה נוהג בדרך שאינה מתיישבת עם המצופה ממנו, כמי שהורשה לפי חוק לעסוק בריפוי שיניים, הוא פוגע באמון הציבור ברופאי השיניים, וביחסים שבין מטופלים ורופאי שיניים המושתתים בהכרח על יחסי אמון. כך הוא גם לגבי רופא שיניים, הפועל בניגוד להנחיות שקבע משרד הבריאות, שבידיו הופקדה האחריות על תפקודה התקין של מערכת הבריאות. בשונה מתחומי רפואה אחרים, שעקרים מרכזי בידי קופות החולים ובתי החולים, טיפול השיניים מבוצע במקרים רבים במרפאות פרטיות, שהפיקוח על פעילותן מורכב ונשען בהכרח על אמון במי שהורשה לשמש כרופא שיניים כי יקפיד לקיים את הוראות החוק וההנחיות החלות על רופאי שיניים ועל מרפאות שיניים.

הנקבל טען כי השלטים הוזמנו עקב המעבר של המרפאה לכתובת שונה. אלא שהשלטים שהנקבל הזמין לא רק חפנו למיקומה החדש של המרפאה, כאשר בתוכנם היה כדי להטעות את הציבור כאילו מדובר במרפאה שבה מבוצעת "השתלת שיניים ביום אחד". חמור מזה היה תוכן של הכתובות באתרים שכללו מספר רב של עובדות שגויות, מידע לא נכון ומטעה ומצג שוא. נזכיר כי בכתובות באתרים הוצגה השיטה שבה נוהג הנקבל, לגבי השתלת שיניים, כ"החליף כולו אורך לא יותר משלוש שעות, הכל בהרדמה כללית ולא בדרך בשום פראוסה" או כהשתלה בכל הלסת "במהלך טיפול אחד, שאורכו בין שעותיים לשלוש". זאת ועוד בכתובות באתרים, הוצגה השיטה של "השתלת שיניים לכל הלסת ביום אחד", שהנקבל נוהג בה, כ"מהפכית". כ"חדענית", וכעדיפה על טיפולים שנועדו לשימור שיניים, שהוצגו שם כשיטה מיושנת שאבד עליה הכלת וכבובו זמן. זאת, כאמור בהחלטות הביניים, שעה שטיפול שנועד לשימור שיניים הוא הטיפול הנכון והמקובל וודאי שכך כאשר מדובר בשיניים בודדות שנפגמו. מה גם שהשתלת שיניים יכולה לתת מענה לסדר גודל של כ-15 שנים, ולאחר מכן במקרים רבים, נוצר נזק שלא ניתן לטיפול בו. זה המקום גם להזכיר שהכתובות באתרים נראו על פניהן כ"מאמרים" תמימים המציגים מידע רפואי מקצועי, שאינם פרסומת, ולפיכך היה בהן כדי להביא את הציבור לכלל טעות ואף לעודד את הציבור להעדיף עקירה והשתלה של כל השיניים גם בנסיבות שבהן אין כל הצדקה רפואית לכך.

זאת ועוד, לנקבל לא אצה הדרך להסיר את הפרסומים האסורים. ב"כ הנקבל טען שהשלטים הוסרו מיד לאחר שהנקבל נדרש לעשות כן. לא כך היה – משרד הבריאות נדרש לחזור ולפנות לנקבל שוב ושוב בעניינם של השלטים, כשהנקבל מצא לנכון להסיר, בעקבות כל אחת מהפניות האמורות, שלט אחד בלבד. ובאשר לכתובות באתרים – מדברי הנקבל עצמו עלה שהוא מודע לכך שהשתלת שיניים בכלל, והשתלת שיניים לכל הלסת בהעמסה מיידית בפרט, כפי שהוצג בכתובות באתרים, אינה חזות הכל. אלא שהנקבל לא מצא לנכון לתקן את הדברים, לא לפני שפורסמו ואף לא בזיכרון לאחר שפורסמו. זה גם המקום להזכיר שבדין האחרון התברר שהפרסום באתר WALLA, נותר במקומו, כשלטענת הנקבל הוא ביקש להסיר אותו אלא שהוא לא בדק אם אמנם כך קרה.

ב"כ הנקבל טען שברור שלחבא הנקבל לא יפר עוד הוראה כלשהי. ספק רב אם כך הוא. לא שוכנענו שהנקבל הפנים את חומרת התנהלותו, את גבולות המותר והאסור לפי חוק לגבי פרסומות, או את האחריות המוטלת עליו כרופא שיניים מורשה למנוע פרסומים אסורים ומטעים. מה גם שהתנהלות הנקבל בעקבות הפניות החוזרות ונשנות של משרד הבריאות, כמו גם העובדה שהנקבל לא טרח לברר אם הפרסום באתר WALLA אכן הוסר, מצביעות לא רק על זלזול בהוראות הפקודה, כטענת ב"כ הקובל, אלא אף בזלזול במשרד הבריאות ובדרישותיו כי הנקבל יקיים את הוראות החוק.

אנו סבורים שיש לראות בחומרה את התנהלות הנקבל בכל הקשור לפרסומים. זאת הן לאור תוכנם המטעה, האופן המטעה שבו הוצגו הכתבות באתרים, כאילו לא בפרסומות מדובר אלא במאמרים המציגים חידושים במקצוע רפואת השיניים, והן לאו התנהלותו בעקבות הפניות התוזזות ונשנות של משרד הבריאות.

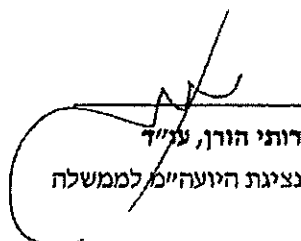
חומרת הדברים מחייבת לנקוט כנגד הנקבל באמצעי משמעת משמעותי ומרתיע מפני חזרה על מעשים דומים ואנו סבורים כי בנסיבותיו של עניין זה יהא זה נכון להתלות את רישונו של הנקבל.

מנגד נתנו זעתנו לעברו חנקי של הנקבל הפועל כרופא שיניים מזה כ-25 שנים, כמו גם לאמור בהחלטת הביניים באשר לשניים מהאישומים שבכתב הקובלנה, אשר לא מצאנו לנכון להמליץ על הרשעת הנקבל בעניינם: הפעלת מרפאת תאגיד ללא רישיון והתבטאות לא ראוי כלפי נציג משרד הבריאות.

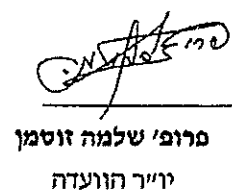
לאור כל האמור לעיל אנו סבורים כי אמצעי המשמעת הראוי, בנסיבות העניין, יהא בהתלית רישונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים, למשך שישה שבועות.

בסיכום -

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל, אנו ממליצים בפניך להתלות את רישונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים למשך שישה שבועות.

ד"ר אבי פיшמן
נציגת היועצה"מ לממשלה

_____
ד"ר אבי פיшמן
חבר הוועדה

פרופ' שלמה זוסמן
יו"ר הוועדה

אנו סבורים שיש לראות בחומרה את התנהלות הנקבל בכל הקשור לפרסומים. זאת הן לאור תוכנם המטעה, האופן המטעה שבו הוצגו הכתבות באתרים, כאילו לא בפרסומת מדובר אלא במאמרים המציגים חידושים במקצוע רפואת השיניים, והן לא התנהלותו בעקבות הפניות החוזרות ונשנות של משרד הבריאות.

חומרת הדברים מחייבת לנקוט כנגד הנקבל באמצעי משמעת משמעותי ומרתיע מפני חזרה על מעשים דומים ואנו סבורים כי בנסיבותיו של עניין זה יהא זה נכון להתלות את רישונו של הנקבל.

מנגד נתנו דעתנו לעברו הנקי של הנקבל הפועל כרופא שיניים מזה כ-25 שנים, כמו גם לאמור בחלטת הביניים באשר לשניים מהאישומים שבכתב הקובלנה, אשר לא מצאנו לנכון להמליץ על חרשת הנקבל בעניינם: הפעלת מרפאת תאגיד ללא רישיון והתבטאות לא ראוי כלפי נציג משרד הבריאות.

לאור כל האמור לעיל אנו סבורים כי אמצעי המשמעת הראוי, בנסיבות העניין, יהא בהתלית רישונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים, למשך שישה שבועות.

בסיום -

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל, אנו ממליצים בפניך להתלות את רישונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים למשך שישה שבועות.

ד"ר אבי פישמן
רופא שיניים
רישיון 4236

ד"ר אבי פישמן
חבר הוועדה

פרופ' שלמה זוסמן
נ"ר הוועדה

רותי חורן, ע"ד
נציגת היועץ לממשלה